

ОРГАН ПАРТКОМА,
РЭКТАРАТА,
КАМСАМОЛЬСКАГА
І ПРАФСАЮЗНЫХ КАМІТЭТАў
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА
ПРАЦОўНАГА ЧЫРВОНАГА
СЦЯГА ДЗЯРЖАўНАГА
УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА.

КАНФЕРЭНЦЫЯ РУСІСТАў

Тэорыю — у практыку

У пачатку чэрвеня ў Белдзяржуніверсітэце імя У. І. Леніна праходзіла ўсесаюзная навукова-метадычная канферэнцыя «Тыпы і структура ўрокаў рускай мовы як замежнай», арганізаваная Міністэрствам народнай адукацыі БССР і Беларускай рэспубліканскай метадычным аб'яднаннем выкладчыкаў рускай мовы як замежнай. На канферэнцыю было прадстаўлена звыш 130 дакладаў і паведамленняў з 20 гарадоў Савецкага Саюза: Масквы, Ленінграда, Кіева, Мінска, Данецка, Адэсы, Харкава, Запарожжа, Тбілісі, Баку...

Канферэнцыю адкрыў прарэктар па міжнародных сувязях А. В. Шарапа.

З вялікай цікавасцю сустрэлі прысутныя

выступленні вядучых спецыялістаў краіны ў галіне метадыкі выкладання рускай мовы як замежнай: прафесары А. Н. Шчукіна, Н. І. Фарманойскай (Масква), дацэнтаў В. В. Равіцкага (Мінск), М. А. Шахматавай (Ленінград) і іншых.

Удзельнікі канферэнцыі адзначылі высокую навукова-метадычную ўзровень і практычную значнасць многіх дакладаў і паведамленняў, а таксама выказалі ўпэўненасць, што праведзены абмен думкамі і вопытам работы будзе садзейнічаць далейшаму ўдасканаленню выкладання рускай мовы ў замежнай адукацыі.

АРГКАМІТЭТ КАНФЕРЭНЦЫІ.

«ГАЙД»-ПАРК

ВЫ ЧУЛІ?

Ці патрэбны прынцып дэмакратычнага цэнтралізму?

У час абмеркавання праектаў Платформы ЦК КПСС і новага Статута партыі напярэдадні XXVII з'езда КПСС многа спрачак выклікае пытанне аб прынцыпе дэмакратычнага цэнтралізму. Прычым гэтае пытанне аб'ядноўвае людзей з рознымі поглядамі на дэмакратыю, асабліва ў сферах дэмакратычнага будаўніцтва, дэмакратычнага кіравання, дэмакратычнага сацыялізму.

Калісьці У. І. Ленін падкрэсліваў, што «...цэнтралізм, які разумеецца ў сапраўды дэмакратычным сэнсе, прадуаддзявае... магчымасць цэласнага і бесперашкоднага развіцця не толькі мясцовых асаблівасцей, але і мясцовай ініцыятывы, разнастайнасці шляхоў, прыёмаў, сродкаў руху да агульнай мэты». Дэмакратыя без цэнтралізму пагражае небяспечнай стыхійнага развіцця, можа прывесці да хаосу, разбалансавання эканомікі, палітычнай і эканамічнай дэстабілізацыі, сепаратызму і развалу Саюза ССР.

Забываючы ленінскія палажэнні аб калегіяльным абмеркаванні найбольш важных пытанняў і персанальнай адказнасці за прынятыя рашэнні, аб народным кантролі над каманднымі вышнімі ў эканоміцы і дзяржаве і прывяло да перамогі асноў бюракратычнага цэнтралізму.

Цэнтралізм як арганізацыйнае выяўленне сацыялістычнага інтэрнацыяналізму праяўляецца ў правядзенні адзінай палітыкі, падпарадкаванні меншасці большасці ў інтарэсах будаўніцтва гуманнага дэмакратычнага сацыялізму.

Дзякуючы прынцыпу дэмакратычнага цэнтралізму, дасягаецца ўзгодненасць агульнадзяржаўных і мясцовых інтарэсаў, найбольш поўна раскрываюцца магчымасці і перавагі сацыялізму.

У час распрацоўкі сваёй Платформы ЦК КПСС у якасці першачарговага паставіў задачу аб поўным аднаўленні ленінскага разумення прынцыпу дэмакратычнага цэнтралізму. Гэта прадуаддзявае

вае ачышчэнне яго ад бюракратычных дэфармацый, не толькі замацаванне цэнтралізаваных, але і развіццё дэмакратычных асноў. Такіх, як расшырэнне кампетэнцыі рэспубліканскіх і мясцовых органаў улады і партыйных органаў партыі прамым тайным галасаваннем на альтэрнатыўнай аснове па тэрытарыяльна-партыйных акругах, павышэнне ролі пярвічных партарганізацый, удзел усіх камуністаў непасрэдна ці праз сваіх прадстаўнікоў у прыняцці агульнапартыйных рашэнняў, пры неабходнасці — правядзенне агульнапартыйных рэфэрэндумаў, актыўны дыялог з народнымі масамі, развіццё шырокай галоснасці, крытыка і плюралізм думак у партарганізацыях на стадыі абмеркавання прымаемых рашэнняў і безумоўнае падпарадкаванне меншасці большасці, адзінаства дзеянняў на стадыі рэалізацыі гэтых рашэнняў, захаванне за меншасцю права адстойваць свой пункт гледжання ў далейшым, недапушчальнасць барацьбы фракцый.

Павышэнне самастойнасці прадпрыемстваў, калгасаў і саўгасаў ва ўмовах уключэння нашай краіны ў міжнародны падзел працы прадуаддзявае развіццё дробнага прадпрыемства і рыначных адносін пры ўмовах захавання камандных вышынняў у эканоміцы пад кантролем дзяржавы і народа. Глобальныя праблемы (міру, экалогіі, беспрацоўя, інфляцыі, СНІДа) патрабуюць уключэння усіх дзяржаў сусвету ў міжнародны падзел працы, але для таго, каб Савецкі Саюз і саюзныя рэспублікі не пераўтварыліся ў рынкі збыту прадукцыі капіталістычных дзяржаў, у іх сыравінную базу, народы нашай краіны павінны захаваць і замацаваць сваё палітычнае і эканамічнае адзінства. Прынцып дэмакратычнага цэнтралізму з'яўляецца дзейным звязом гэтага адзінства.

Э. КАЛІНІНА,
дацэнт юрыдычнага
факультэта.

Аперацыя «Чыстае паветра»

Сёння на дарогах свету рухаецца каля 350 мільёнаў аўтамашын, якія расходуюць каля 4,5 млрд. кг паліва на кожныя 100 кіламетраў прабегу. Па тэрэтычных разліках для згарання 1 кг бензіну неабходна 14,6—14,8 кг паветра. Гэта значыць, што ў рухавіку для згарання 1 кг паліва на працягу гадзіны расходуюцца каля 200 л кіслароду, — у два разы больш, чым на працягу сутак удыхае чалавек.

Вынікі даследаванняў са стваў атмасфернага паветра ў шэрагу буйных гарадоў сведчаць аб значным забруджванні яго вуглевадародам і іншымі шкоднымі выкідамі аўтамашын.

У адпаведнасці з рашэннем міжведамаснага Савета па каардынацыі дзейнасці дзяржаўнага кантролю за аховай атмасфернага паветра па Беларускай ССР з 1 да 30 чэрвеня ў Мінску праводзіцца аперацыя пад умоўнай назвай «Чыстае паветра». Мэта яе — актывізацыя работы па зніжэнню забруджанасці атмасферы шкоднымі выкідамі аўтамабільнага транспарту, папярэджанне эксплуатацыі транспарту з павышаным утрыманнем вонкіс вугляроду ў адпрацаваных газах і вялікім дымленнем дызельных рухавікоў, а таксама барацьба з шумам.

Пры правядзенні тэхналогіі ў лютым гэтага года ў аўтагаспадарцы БДУ адна з аўтамашын мела 7 працэнтаў СО, што ў два разы вышэй дапушчальнага. І гэта не здзіўна: у гаспадарцы ўніверсітэта, колькасць транспарту якой складае больш чым 50 адзінак, няма газааналізатара для праверкі таксічнасці і ўзроўню дымнасці адпрацаваных газаў. Напэўна, адпаведным службам універсітэта варта паклапаціцца аб ахове навакольнага асяроддзя.

У. КРУМКАЧ,
старшы
дзяржаўтніспектар
Маскоўскага РАУС
г. Мінска.

РАЗГЛЕДЖАНА НА САВЕЦЕ

РЫХТУЙЦЕСЯ!

сістэму кантролю, і вынесла на разгляд вучонага савета ўніверсітэта наступную прапанову.

Чаму б у нас не распрацаваць і рашэннем савета БДУ не ўкараніць канцэптуальную сістэму кантролю ведаў, якая выкарыстоўваецца ва ўсім свеце і прадуаддзявае незалежна ад жадання выкладчыка або студэнтаў бесперапынны перманентны кантроль. Гэта дасць магчымасць забяспечыць работу студэнтаў на працягу ўсяго семестра, а не толькі ў час сесіі. Усе адзнакі міжсесійнага і сесійнага кантролю мае сэнс абгульняць — яны будучы ўплываць на выніковую.

Выніковая адзнака (рэзультат за ўвесь перыяд навучання) павінна адлюстроўваць

ца ў дыпламе і адпаведным чынам уздзеянне на працаўладкаванне і пачатковы заробак маладога спецыяліста. Рэзультат сесійнага кантролю з'яўляецца залогам бесперапынай, інтэнсіўнай, самастойнай індывідуальнай работы студэнтаў. Акрамя таго, яна будзе садзейнічаць павышэнню адказнасці кафедраў за якасць і ўзровень правядзення заняткаў і арганізацыю бесперапыннага кантролю ведаў.

Аднак члены вучонага савета не спыталіся хутэй галасаваць «за». У іх знайшлося і шмат «супраць». Сышліся на тым, што пытанне будзе дапрацавана і на адным з наступных пасяджэнняў вучоны савет прыме канкрэтнае рашэнне.

АБІТУРЫЕНТУ-90

Ёсць надзея

Так-так, у вас яшчэ ёсць шанец здаць апошнія экзамены на «выдатна». Магчыма, вы, паважаныя абітурыенты заводнага факультэта, звярталіся пры падрыхтоўцы да іспытаў у бібліятэку і расчаравана пайшлі ні з чым? Не засмучайцеся надта, бо не ўсё яшчэ страчана. На першым паверсе галоўнага корпуса размешчаны кніжны кіёск. Не спытайцеся заклапочана прайсці міма і зазірніце туды. Каб не трапіць часу дарма, не пераварочвайце горы літаратуры на прылаўку, а звярніцеся да кіёскараў. Яны з ахвотай прапануюць вам наступныя дапаможнікі для паступаючых у ВУЗ:

ПА МАТЭМАТЫЦЫ:

Гусак Г. М., Капуцкая Д. А. «Математика для подготовительных отделений вузов»;

ПА ФІЗИЦЫ:

Бутиков Е. И. и др. «Физика в примерах и задачах»; Мелендин Г. В. «Физика в задачах. Экзаменационные задачи с решениями»; Савченко Н. Е. «Решение задач по физике»;

ПА РУСКОЙ МОВЕ:

«Русский язык. Пособие для поступающих в вузы».

Дарэчы, гэтыя выданні спатрэбяцца і абітурыентам стацыянара.

ШТО НОВАГА?

Перамагаючы лёс

У Стайках адбыліся Міжнародныя спаборніцтвы па лёгкай атлетыцы сярод сляпых спартсменаў Швецыі, Польшчы, ФРГ, Літвы і Беларусі. Гэта ўжо не першыя такія спаборніцтвы на тэрыторыі нашай рэспублікі. Сёлетнія з'яўляюцца сур'ёзным экзаменам перад міжнароднымі гульнямі сляпых у Галандыі.

Дзяжурная служба «Беларускага ўніверсітэта»
Зінаіда Аляшкевіч, Сяргей Плыткевіч (фота).

ЯК ПАЕХАЦЬ ЗА МЯЖУ?

Нарэшце, мне трапіўся выпадак... Не, не паехаць «туды» самому, але высветліць асобныя пытанні, цікавыя ўсім, у гутарцы са старшым інспектарам па замежных сувязях Беларускага ўніверсітэта М. А. МАРТЫНАВЫМ:

— Мы практыкуем, перш за ўсё, абмен студэнцкімі групамі на перыяд летніх вакацый. У мінулы годзе 11 груп студэнтаў прайшлі трохтыднёвую практыку ў Сафійскім, Іенскім і Ягілонскім (г. Кракаў) універсітэтах. Аднаведная колькасць студэнтаў з гэтых ВНУ пабывала ў нас. У гэтым годзе мяркуецца дадаткова абмяняцца групамі з Люблінскім і Варшаўскім універсітэтамі. У студэнці наступна года запланавана паслаць студэнцкую упу ва ўніверсітэт штата Мічыган, ЗША. Што датычыць навування нашых студэнтаў мяжой, улетку канчаецца тэрмін гадавога аходжання траіх з іх у ЗША і васьмярых — ў Іўрскім універсітэце г. Бохума, ФРГ. Абмен гэтых напрамкаў будзе працягвацца. Звыш 20, аддзел рыхтуе паездку 15 чалавек на ахтыднёвае навування ў каледж г. Уітана (ША, штат Ілінойс) у студзені 1991 года, а ў прыме амерыканцаў ужо ў жніўні.

— Хто і як адбірае кандыдатуры для паезд-

— Аддзел замежных сувязей пасылае на культэт заяўкі, у якіх указваецца патрабаванне колькасць кандыдатаў на падставе існуючых квот Міністэрства народнай асветы БССР. Зарэкамітэта па народнай адукацыі БССР, іродазнаўчыя факультаты маюць некатора перавагу перад гуманітарнымі.

— Ці здаецца, што ў заяўцы называецца ікрэтнае прозвішча?

— Не. Кандыдаты назначаюцца на факультэты. Крытэрыям тут павінны служыць, у пераход, паспяховасць, грамадская актыўнасць, веданне мовы, стан здароўя, дзелавыя сці.

— дабраныя кандыдаты прыходзяць да нас ачынаюць афармленне выезных дакументаў. Пры паездцы ў ВНУ сацыялістычных краінах маюцца ажыццяўляе ўніверсітэт, італістычных краін — дакументы высіраюць у Галоўнае ўпраўленне знешніх сувязей Камітэта дзяржадукацыі БССР, якое афармляе паездку сваім загадам.

— Міхал Андрэевіч, чаму адабраных і зацверджаных аддэлам кандыдатаў выяўляецца, як правіла, на некалькі чалавек больш, чым тых, хто ў выніку едзе за мяжу? Чаму застаюцца лішнія, няўдачнікі?

— Перад паездкай кандыдаты выклікаюцца ў Маскву, дзе праходзяць больш дакладную праверку. І тут вырашальным часта становіцца тэсціраванне на веданне мовы. На гэтым і «правальваюцца» нашы студэнты. Вось чаму аддзел указвае ў заяўцы факультэты на аднаго-двух чалавек больш, чым запітвае Масква. Паўтараю, так бывае не заўсёды.

— І ўсё ж накладкі ў Вашай рабоце здаюцца. Напрыклад, 18 красавіка адзіная кандыдатка ад факультэта журналістыкі на паезд-

Парады кандыдатам і вопыт няўдачніка

дзі ў ЗША была тэрмінова выклікана ў Ваш аддзел, каб атрымаць білет і ехаць у Маскву. Праз некалькі гадзін ёй казалі, што паездка не адбудзецца...

— Да яе ставіліся без прадудзятасці. Пасля таго, як мы ўжо паслалі на тэсціраванне ў Маскву двух чалавек, адтуль прыйшла тэлефанаграма накіраваць яшчэ двух з рэзерву. На адно з месцаў прэтэндавалі студэнткі журфака і гістафа. Мой промах быў у тым, што не знайшоўшы адрасу ніводнай з іх, потым выклікалі абедзвюх. Але нумарам адзін была кандыдатка з гістафа.

— Чаму?

— Па-першае, адзін студэнт-журналіст ужо знаходзіўся за мяжой, а з гісторыкаў не было нічога. Па-другое, гэты спецыяльнасць больш адпавядала профілю абмену. Асабіста для мяне ніякай розніцы паміж кандыдатурамі не было і няма.

— Ці разумееце вы, паважаныя чытачы, тлумачэнні М. А. Мартынава ў той жа ступені, як і я? Дазвольце растлумачыць на прыкладзе.

Калі вы трапілі ў лік кандыдатаў на паездку, калі прайшлі медагляд і запішлі неабходныя дакументы, калі нават вас ледзь не з рэчамі выклікалі для атрымання білета, — гэта нічога не значыць. Аддзел, уласна кажучы, нічога самастойна не вырашае. Ён толькі своечасова выконвае распараджэнні Міністэрства народнай адукацыі БССР і Галоўнага кіраўніцтва знешніх сувязей. Але гэта не перашкаджае яму нумараваць кандыдатаў адпаведна «профілю абмену» і іншых важкіх прычын. У выпадку ж няўданы ўсё будзе растлумачана вам вельмі проста: вашы дакументы не прайшлі адну з інстанцый. Або так: чакайце, аддзел пакуль што не атрымаў афіцыйнага адводу вашай кандыдатуры.

Але ж вас цэлы семестр спецыяльна рыхтавалі па мове. Медагляд і афармленне папер занялі больш тыдня. Усё гэта, а таксама вашы хваляванні, нікому не патрэбныя. І запамніце правіла: у рабоце аддзела амаль нічога не можа быць вядома загадзя. Указанне прыходзіць заўсёды неспадзявана, што і абумоўлівае некаторую сутаргавасць яго дзейнасці і — вельмі рэдка! — крыўдныя накладкі.

Як М. А. Мартынаў ставіцца да таго, каб зрабіць праверку ведання замежнай мовы пры ўніверсітэце настолькі ж жорсткай, як у Маскве? Гэта б выключыла ўсялякую магчымасць для выпадковых кандыдатаў заняць месца ведаючых і здольных.

— Лічу, што ўзровень ведаў па замежнай мове ў нашых студэнтаў неабходна падняць. На гэтым і скончылася гутарка. Застаецца падзякаваць майму субяседніку і пажадаць студэнтам БДУ: не губляйце надзеі!

Д. СТАНЮТА.

Дайце ім шанц

Для каго гучаць гэтыя пытанні з кафедры? Для выкладчыкаў? І тым і другім даводзіцца сёння нялёгка. Жыццё загада № 685 пачалося з дня яго прыняцця. Але шляхі, формы і метады перабудовы выкладання грамадскіх навукаў самі па сабе ў гэты дзень на свет не з'явіліся. Скардззяца і абураюцца студэнты. Шукаюць выйсце выкладчыкі.

Менавіта выкладчыкі-грамадазнаўцы гучней за іншых паведамляюць аб поўнай страце інтарэсу студэнцтва да грамадскіх навук. Якія ж тут непаразуменні, скажаце вы, ім лепш відаць.

Але гэта і здзіўляе: тыя, хто бліжэй за ўсіх стаіць да праблемы «студэнт-грамадазнаўства», не бачаць (ці, магчыма, не хочуць бачыць?), што так званая «страта цікавасці» — відавочная выдумка. «Ліпа», — як сказаў бы задзірлівы студэнт. Ва ўмовах растучай палітызацыі грамадства ў цэлым і студэнцкай моладзі — у прыватнасці, ва ўмовах бурнага фарміравання грамадзянскіх, нефармальна-структур грамадазнаўчыя веды, новае філасофскае і эканамічнае мысленне, сапраўды навуковая гістарычная свядомасць ператвараюцца ў прыярытэтную сацыяльную патрэбу.

І маладыя людзі гэта, безумоўна, адчуваюць, няхай часам і падсвядома, інстынктыўна. Ці не сведчанне таму факт, што сацыяльная публіцыстыка і нават навуковыя грамадазнаўчыя артыкулы ператвараюцца сёння ў бестселеры? Што імёны грамадазнаўцаў: А. Цыпка, А. Бу-

тэнка, Г. Бардзюгоў, В. Старцаў, Г. Папоў, сёння вядомы моладзі не менш, чым прызвішчы Ю. Сямёнава, Дж. Оруэла або А. Рыбакова.

Дык чаму ж частка выкладчыкаў-грамадазнаўцаў імкнецца пераканаць нас у адваротным? Прычына проста: спіхнуць, як кажучы, «з хворай галавы на здаровую». Аналіз вузаўскіх канфліктных сітуацый у краіне і рэспубліцы сведчыць, што студэнт выступае не супраць грамадазнаўства ў цэлым, а супраць яго заідэалагаванага, схематычнага, часам проста фальсіфіцыраванага варыянта.

Здавалася б, гэта аспрэчваецца вядомымі выпадкамі студэнцкага пратэсту супраць адукаваных выкладчыкаў. Але аказваецца, што і там «няма дыму без агню»: студэнт не прымае таксама аўтарытарызму, высакімер'я выкладчыкаў, маналагізаванага навування. Ён справядліва выступае за тую мадэль грамадазнаўства, якая будзеца на «трох кітах»: не толькі на п'яролістычным бачанні праблемы, але і дыферэнцыяцыі і максімальнай дэмакратызацыі навуцальнага працэсу.

Назіраючы за зменай настраў слухачоў ІПК апошніх набораў, можна вылучыць некалькі груп выкладчыкаў ВНУ краіны па іх ступені гатоўнасці да перамен (што ў цэлым, відавочна, адлюстроўвае сітуацыю ў БДУ).

Выдатна, што тых, хто ўпарта трымаецца за старое, з кожным днём становіцца ўсё меней (не больш 14 — 15 часткі). Прыкладна столькі ж тых, хто з радасцю і гатоўнасцю сустраў-

перамены і зараз толькі дадумвае, прыводзіць у парад тое, што наспявала і аб чым думаў раней. Астатняя (самая, на жаль, пакуль шматлікая) частка выкладчыкаў — тыя, хто на раздарожжы, хто, усвядоміўшы састарэласць ранейшых ведаў і падыходаў, сёння цягнецца да асваення новага, але, здараецца, пасуе перад цяжкасцямі. Яны разумеюць, што без сур'ёзнай філасофскай падрыхтоўкі грамадазнаўцаў любога профілю, без авалодання дасягненнямі сусветнай сацыяльна-палітычнай думкі, без фундаментальнай, абавязкова базавай адукацыі, як і без авалодання сучасным псіхалага-педагагічным інструментарыем, гэты пераход не адолець. Але адчуваюць, што для такога рыўка ў самаадукацыі і самаўдасканаленні ім патрэбны будзе не толькі час (магчыма год-два дазваляць засвоіць сур'ёзны абноўлены падыход да грамадазнаўства і гуманітарнай падрыхтоўкі ў цэлым), але і разуменне, талерантнасць з боку як дэканатаў і рэктаратаў, так і студэнцтва. Варта даць гэтай частцы выкладчыкаў нейкі час на роздум — і мы атрымаем, разам з плеядай маладых, творчых вучоных і педагогаў дастаткова ўнушальную армію сталых, вопытных, але ўжо не зашораных грамадазнаўцаў, чые правыны не толькі пачуе, але і прыме моладзь. У вольным дыялогу з ёю будзе ісці далейшае іх удасканаленне. Але дайце ім гэты шанц!

Т. ГАЛКО,
загадчыца кафедры
палітычнай гісторыі
ІПК пры БДУ імя
У. І. Леніна, дацэнт.

...І свабоду

Лічу, што слухачоў грамадскіх дысцыплін многія выкладчыкі здольны захапіць, пры ўмове, калі іх не заганаць у прокрустава ложа ўбогіх палітычных вучэнняў і, роўных ім, рытарычных рэкаментацый. Ці то ўрок, ці лекцыя павінны быць падарожжам у мінулае, сённяшняе і будучае цывілізацыі, пошукам добра,

аб адноўваючых народы паткаў, а не доказам месіянскай ролі нашай Айчыны.

Адзінае метадычнае ўказанне — свабода творчасці. Навучэнцы самі вызначаюць якасць выкладання, але і іх веды, павінны аб'ектыўна ацэньвацца па шкале творчасці. Апошняя магчыма ў

грамадстве, якое цэніць яе. А паколькі гэтага няма, аб'якавыя вочы студэнтаў былі і будуць нормай нашых ВНУ. Гэта ж асяроддзе вырошчвае і аб'якавых выкладчыкаў.

А. ЕЛІСЕЕВ,
слухач ФПК выкладчыкаў
сярэдняй спецыяльнай
навуковых устаноў.

ВЫБАРЧЫ ўЧАСТАК

ГОР ЗАЛАТЫХ НЕ АБЯЦАЮ

Зноў абраны Мінскі гарадскі Савет народных дэпутатаў ужо працуе. Пакуль абмеркаванні і рашэнні на гэтым узроўні не прыцягваюць нашай увагі ў той ступені, як дэбаты ў Вярхоўных Саветах. Магчыма, уся справа ў тых некалькіх дэпутатах гарсавета, якія яшчэ будуць абраны? 21 чэрвеня адбудуцца выбары «ўдагонку», якія адкажуць на гэты пытанне.

Адзін з тых кандыдатаў, якія складаюць наш шанц на больш цікавую і прадукцыйную работу новага гарсавета, — Валерый Іванавіч ЛЕСНІКОў, загадчык лабараторыі акустычнай дыягностыкі НДІ прыкладных фізічных праблем, кандыдат тэхнічных навук. Вылучаны на Курчатаўскай выбарчай акрузе № 93.

— Валерый Іванавіч, на колькі жаданы для Вас удзел у выбарах у ролі кандыдата ў дэпутаты?

— Я адмовіўся вылучацца ў Вярхоўны Савет БССР. Але мае таварышы па рабоце прайшлі настойліваць — зноў прапанавалі маю кандыдатуру, цяпер ужо на месца дэпутата гарсавета. І я не магу адмовіцца, калі мне аказаны такі давер. Тым больш, што хочаць раней не цікавіўся палітыкай на ўзроўні ўдзелу ў ёй, цяпер бачу: ёсць рэальная магчымасць некалькі ўздзейнічаць на тое, што адбываецца навокал — раней гэта было праблематычна...

У акрузе, па якой я вылучаны, ужо тройчы зрываўся выбары з-за нізкай актыўнасці выбаршчыкаў. Значная іх частка — студэнты ВНУ і навучнікі ПТВ. І ў мяне ёсць непакоі, што 21 чэрвеня выбары зноў не адбудуцца: за-

раз у студэнтаў экзамены...

— Калі Вы станеце дэпутатам Мінскага гарсавета, ці будзеце адчуваць, што гэта значна больш нізкі ўзровень адказнасці, чым у дэпутатаў Вярхоўнага Савета БССР?

— Думаю, не з'явіцца ў мяне такога комплексу непаўнацэннасці. Калі я назіраю за тэлевізійнымі трансляцыямі пасяджэнняў нашых парламентаў — рэспубліканскага і саюзнага — я бачу ў ходзе дыскусій, якія там вядуцца, у самой працэдуры шмат недахопаў. І часам разумею, як іх можна выправіць.

Да таго ж, поле дзейнасці дэпутата гарадскога Савета — гэта больш вузкая кола праблем, чым у Вярхоўным Савете, значыць, ёсць больш верагоднасці дабіцца істотных зрухаў. І задачы гарсавету даводзіцца вырашаць больш канкрэтныя, а гэта не менш складана.

— Якія з іх Вы ставіце на першае месца?

— Адна з самых балючых праблем — экалогія. Сітуацыя з ёй яшчэ больш складаная, чым мы сабе ўяўляем. Неабходна стварыць незалежную ні ад якіх ведамстваў службу кантролю за станам навакольнага асяроддзя. Гэта служба павінна максімальна абмеркаваць шкодную дзейнасць прамысловых прадпрыемстваў, абласці іх дзейнасці штрафамі і падаткамі.

Яшчэ адна значная, на мой погляд, праблема, — стан нашай навукі, асветы, адукацыі. Многія вучоныя дасягаюць высокіх званняў і ступеняў дзякуючы не навуковым дасягненням, а поспехам у адміністрацыйнай кар'еры. Навуку запаланіў мананалізм, які разбурае яе лепшыя асновы. Яна становіцца ўсё больш бездапаможнай — перш за ўсё з-за фінансавых праблем.

Новыя паставы, якія рэгламентуюць гаспадарчую дзейнасць, па сутнасці, вярнулі нас да ранейшага становішча — панавання затратнай філасофіі. Людзі імкнуцца толькі забяспечыць пэўны аб'ём работы, а далей — хоць трава не расці. Няма сапраўднага стымулу для паўнацэннай навуковай дзейнасці, няма стабільнасці і ўпэўненасці ў заўтрашнім дні.

Каб выправіць такое становішча, патрэбны рашэнні на самым высокім узроўні. Але гарсавет таксама можа зрабіць многае. Калі ён будзе фарміраваць свой бюджэт з разумных падаткаў, калі будзе дзейнічаць сапраўднае самакіраванне, нарэшце, можа з'явіцца магчымасць фінансавання канкрэтнай навуцы ў канкрэтным рэгіёне, а не рабіць гэта цэнтралізавана, як раней.

— Ці рыхтуеце Вы сябе да таго, каб падыграць роль

шасці з Вашых выбаршчыкаў — студэнтам?

— У маім разуменні, несумленна падыграваць нікому ў кан'юктурных інтарэсах. Але праблемы студэнцтва ведаю добра — і таму, што сам з гэтага братэрства, і таму, што бачу студэнтаў на занятках у нашым інстытуце.

Здаецца, самая сур'ёзная праблема нашай вышэйшай адукацыі сёння — адсутнасць цікаўнасці да атрымання ведаў, перш за ўсё якасных. Зноў жа — з-за адсутнасці стымулу. Вышэйшая адукацыя, нават універсітэцкая, ужо не прыносіць чалавеку нейкае асаблівае становішча ў грамадстве. А матэрыяльны спосаб заахвочвання і наогул забыты. Сапраўдныя заняткі патрабуюць бязмежнай энергіі, значыць, добрага харчавання і адпачынку. А на якія грошы студэнт можа набыць якасную ежу? Застаец-

ца ён пакуль прадстаўніком адной з самых неабароненых груп насельніцтва...

Здароўе ў нашага студэнцтва таксама не такое, якое неабходна мець маладой частцы насельніцтва. Мне здаецца, у мае студэнцкія гады фізічнай культурай займаўся больш.

Гарадскі Савет народных дэпутатаў можа дапамагчы студэнтам перш за ўсё матэрыяльна — даць магчымасць зарабляць грошы. Я ўяўляю, што ёсць неабходнасць стварыць пры гарсавеце нешта накшталт біржы працы для ўсіх маладых людзей, якія могуць і хочуць працаваць і зарабляць грошы.

Я думаю выступіць з падобнай прапановай у Савете, калі апынуся там. Але пры гэтым не хацела б аб'ядаць нязбытачнае, залатыя горы — не па мне.

Гутарку вяла
В. БЯГУН.

БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСИТЕТ

Цана 2 кап.
Мінская паліграфічная фабрыка
«Чырвоная зорка» МВПА
імя Я. Коласа.

14 чэрвеня
Зак. 2018.

Т. 500 экз.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСИ-
ТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБ-
РУЙСКАЯ, 9, ПАВЕРХ 4,
ПАКОІ 74-75.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар
М. Г. ЗАГОРСКАЯ.